

ULOGA FONOTAKTIČKIH INFORMACIJA U OBRADI I PRODUKCIJI FLEKTIVNE MORFOLOGIJE

**Strahinja Dimitrijević
(Univerzitet u Banjoj Luci)**

SAŽETAK

Značaj fonotaktičkih sekvenci u kognitivnoj obradi jezika potvrđen je u većem broju istraživanja, zbog čega veliki broj autora smatra da one imaju ključnu ulogu u organizaciji mentalnog leksikona. Uprkos tome, njima se ne pridaje posebna pažnja prilikom rješavanja problema automatske obrade riječi, te je i dalje otvoreno pitanje u kojoj mjeri su fonotaktičke informacije korisne u različitim zadacima automatske percepcije i produkcije riječi u jezicima sa bogatom infleksionom morfologijom.

Sprovedene su tri studije: u prvoj studiji, uz pomoć *mašina sa vektorima podrške (support vector machines)*, obavljena je diskriminacija promjenljivih vrsta riječi; u drugoj je produkcija flektivnih oblika riječi izvedena pomoću *učenja zasnovanog na memoriji (memory based learning)*; na kraju, na osnovu rezultata iz druge studije, osmišljen je eksperiment u kojem se tražila potvrda kognitivne vjerodostojnosti modela i korišćenih informacija.

Rezultati pokazuju da fonotaktičke sekvence nose dovoljnu količinu informacija za obavljanje složenih jezičkih zadataka; da funkcionalne veze između ortografije/fonologije, s jedne strane, i značenja (semantike), s druge, omogućavaju uspjeh u leksičkom učenju, kao i da su karakteristike ovakvog, na memoriji zasnovanog učenja, kognitivno vjerodostojne. Ovakvi nalazi dovode u pitanje velike i skupe postulate o mentalnom leksikonu i o mentalnim predstavama koje sadrže složenu, a nedovoljno specifikovanu hijerarhiju najrazličitih lingvističkih opisa.